

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ 2012

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) on laadittu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin Suositus 54:n mukaisesti, ja se annetaan hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä. Altia Oyj (jatkossa ”Altia” tai ”yhtiö”) noudattaa yhtiöjärjestyksen ja Suomen osakeyhtiölain määräyksiä. Lisäksi yhtiö noudattaa soveltuvin osin valtion omistajapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen 3.11.2011 sekä talouspoliittisen ministerivaliokunnan yritysjohdon ja avainhenkilöiden palkitsemista koskevan 13.8.2012 kannanoton määräyksiä ja periaatteita.

Altia Oyj on Suomen valtion kokonaan omistama yhtiö. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto vastaa yhtiön omistajaohjauksesta ja valvonnasta. Yhtiön pääkonttori sijaitsee Helsingissä.

Altia noudattaa valtion omistajapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen 3.11.2011 edellyttämällä tavalla Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia tietyin poikkeuksin. Poikkeukset hallinnointikoodin noudattamisesta perustuvat siihen, että yhtiöllä on yksi omistaja, yhtiön osakkeita ei noteerata julkisesti eikä yhtiöllä ole osakeperusteisia palkio- tai kannustinjärjestelmiä. Yhtiö poikkeaa hallinnointikoodin suosituksista seuraavin osin: Suositus 1 (yhtiökokoustietojen julkistaminen), Suositus 3 (hallituksen jäsenen ja tilintarkastajan osallistuminen yhtiökokoukseen), Suositus 4 (hallitukseen ehdolla olevien osallistuminen yhtiökokoukseen), Suositus 11 (hallitukseen ehdolla olevien ilmoittaminen), Suositus 51 (Helsingin pörssin sisäpiiriohjeen noudattaminen) ja Suositus 55 (edellä mainituista poikkeamista johtuvien tietojen ilmoittaminen yhtiön internetsivuilla). Yhtiö ilmoittaa hallinnointikoodin edellyttämät tiedot myös yhtiön internetsivuilla www.altiacorporation.com. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi 2010 on saatavissa julkisesti internetosoitteesta www.cgfinland.fi.

Altia laatii konsernitilinpäätöksen kansainvälisten IFRS-raportointistandardien mukaisesti. Hallituksen toimintakertomus ja emoyhtiön tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain ja kirjanpitolautakunnan ohjeiden ja lausuntojen mukaisesti. Tilintarkastuskertomus kattaa hallituksen toimintakertomuksen ja konsernitilinpäätöksen sisältäen emoyhtiön tilinpäätöksen.

Toimielimet

Yhtiön johtamisesta vastaavat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja, joiden tehtävät määräytyvät pääosin Suomen osakeyhtiölain mukaisesti. Yhtiön johtaminen ja hallinto perustuvat lisäksi yhtiökokouksen ja yhtiön tekemiin päätöksiin.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on yhtiön ylin päättävä elin. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja käyttää päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista. Yhtiökokouksen kutsuu koolle hallitus. Varsinainen yhtiökokous on yhtiöjärjestyksen mukaisesti pidettävä vuosittain hallituksen määräämän ajankohtana kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Ylimääräinen yhtiökokous voidaan kutsua koolle siten kuin osakeyhtiölaissa on säädetty. Varsinainen yhtiökokous päättää muun muassa tilinpäätöksen

vahvistamisesta, voitonjaosta, vastuuvapaudesta vastuuvollisille sekä hallituksen jäsenten, puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja tilintarkastajan valinnasta sekä näiden palkkioista. Yhtiökokous päättää myös yhtiöjärjestyksen muuttamisesta.

Hallitus

Yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus. Hallituksen tehtävänä on ohjata ja valvoa yhtiön toimintaa lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus tekee strategiaa, investointeja, organisaatiota ja yhtiön taloutta koskevat merkittävät päätökset. Hallitus myös varmistaa hyvän hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän noudattamisen Altia-konsernissa. Hallitus on vahvistanut Altian hallinnointiperiaatteet.

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen muodostavat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä vähintään yksi ja enintään viisi muuta jäsentä. Yhtiökokous valitsee puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenet toimikaudelle, joka päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen. Henkilöä, joka on täyttänyt 68 vuotta, ei voida valita hallituksen jäseneksi. Yhtiö ilmoittaa internetsivuillaan hallituksen jäsenten henkilötiedot.

Hallitus on vahvistanut hallituksen työjärjestyksen, joka sisältää hallituksen toimintaperiaatteet ja luettelon tärkeimmistä hallituksessa käsiteltävistä asioista. Tämän mukaisesti hallitus muun muassa vahvistaa yhtiön strategian, taloudelliset tavoitteet, budjetit, merkittävimmät investoinnit ja riskienhallinnan periaatteet. Hallitus valitsee ja erottaa yhtiön toimitusjohtajan. Altian hallitus toimii myös ns. konsernihallituksena. Hallitus käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernin tai liiketoiminta-alueiden toimintaa koskevat asiat. Hallitus on myös hyväksynyt tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan työjärjestykset. Hallitus kokoontuu etukäteen sovitun aikataulun mukaisesti, minkä lisäksi hallitus kokoontuu tarvittaessa. Päätösasioiden lisäksi hallitukselle annetaan kokouksissa ajankohtaista tietoa konsernin toiminnasta, taloudesta ja riskeistä. Toimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja ja lakiasiainjohtaja (joka toimii hallituksen sihteerinä) osallistuvat hallituksen kokouksiin. Johtoryhmän jäsenet osallistuvat kokouksiin hallituksen kutsusta. Kaikista kokouksista laaditaan pöytäkirja.

Hallitus toimikaudella 2012–2013

Altian varsinainen yhtiökokous 26.4.2012 vahvisti hallituksen jäsenmääräksi seitsemän ja valitsi hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt:

- Matti Tikkakoski, puheenjohtaja, s. 1953, ekonomi
- Catarina Fagerholm, varapuheenjohtaja, s. 1963, kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja
- Mikael Aro, s. 1965, eMBA, toimitusjohtaja
- Ainomaija Haarla, s.1953, tekniikan tohtori, MBA, toimitusjohtaja
- Minna Huhtaniska, s.1974, oikeustieteiden ja kauppatieteiden maisteri, lakiasiainjohtaja
- Annikka Hurme, s. 1964, elintarviketieteiden maisteri, johtaja
- Jarmo Kilpelä, s. 1957, kauppatieteiden maisteri, finanssineuvos

Altian hallitus kokoontui vuonna 2012 kolmetoista kertaa, joista yksi oli per capsulam -kokous. Hallituksen jäsenten osallistumisaste oli keskimäärin 96,70 %.

Hallitus on arvioinut toimintaansa ja työskentelytapojaan vuonna 2012 itserviointina.

Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä. Hallituksen jäsen Jarmo Kilpelä on virkasuhteessa valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastoon. Muut hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiön osakkeenomistajasta.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksella on kaksi valiokuntaa, tarkastusvaliokunta ja palkitsemisvaliokunta. Valiokunnilla ei ole itsenäistä päätösvaltaa hallituksen toimivaltaan kuuluvissa asioissa, vaan ne ovat valmisteleviä elimiä, jotka avustavat hallitusta käsittelemällä toimialueeseensa kuuluvia asioita ja tekemällä näitä asioita koskevia esityksiä hallitukselle. Hallitus vahvistaa valiokuntien työjärjestykset. Valiokunnat raportoivat toiminnastaan säännöllisesti hallitukselle.

Hallitus nimittää vuosittain järjestäytymiskokouksessaan keskuudestaan tarkastus- ja palkitsemisvaliokuntien puheenjohtajan ja jäsenet. Tarkastus- ja palkitsemisvaliokunnan lisäksi hallitus voi yksittäisissä tapauksissa perustaa valiokunnan valmistelemaan tapauskohtaista asiakokonaisuutta. Hallitus ei vahvista tällaisille valiokunnille työjärjestyksiä eikä ilmoita valiokunnan toimikautta, kokoonpanoa, kokousten lukumäärää tai jäsenten osallistumisastetta.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta käsittelemällä ja valmistelemalla yhtiön taloudelliseen raportointiin ja valvontaan liittyviä kysymyksiä ja tekemällä näitä koskevia esityksiä hallitukselle. Valiokunnan tehtäviin kuuluu seurata yhtiön taloudellista tilannetta ja valvoa taloudellista raportointiprosessia sekä seurata tilinpäätösraportoinnin prosessia; käsitellä osavuositarkastukset ja tilinpäätös ja esittää ne hallituksen hyväksyttäväksi; seurata tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisääteistä tilintarkastusta; seurata yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta; ja arvioida konserninlaajuisen riskienhallintatoiminnan ja sisäisten kontrollien tehokkuutta. Lisäksi tarkastusvaliokunnan tehtäviin kuuluu valmistella tilintarkastajan valintapäätös, arvioida lakisääteisen tilintarkastajan ja tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista yhtiölle, sekä muut hallituksen valiokunnalle antamat tehtävät. Valiokunnassa on vähintään kolme jäsentä.

Vuonna 2012 tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa, ja jäsenten osallistumisaste oli 100 %.

3.5.2012 alkaen tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimii Catarina Fagerholm ja muina jäseninä Ainomaija Haarla ja Matti Tikkakoski.

Palkitsemisvaliokunta

Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta käsittelemällä ja valmistelemalla johdon ja henkilöstön palkitsemiseen ja johdon nimityksiin liittyviä kysymyksiä ja tekemällä näitä koskevia esityksiä hallitukselle. Valiokunnan tehtäviin kuuluu käsitellä, arvioida ja tehdä hallitukselle esityksiä Altia-konsernin johdon ja henkilöstön palkkausrakenteesta sekä palkitsemis- ja kannustinjärjestelmistä; seurata palkitsemisjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että johdon palkitsemisjärjestelmät edistävät yhtiön lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista ja perustuvat henkilökohtaiseen suoritukseen; käsitellä ja valmistella muita johdon ja henkilöstön palkitsemiseen liittyviä kysymyksiä ja tehdä näitä koskevia esityksiä hallitukselle; sekä käsitellä ja valmistella sellaisia johdon nimityskysymyksiä, jotka tulevat hallituksen päätettäväksi. Lisäksi palkitsemisvaliokunta ehdottaa hallitukselle toimitusjohtajan esityksestä johtoryhmän nimitysasiat ja heidän palkkionsa sekä arvioi toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten suoritukset ja ehdottaa hallitukselle heidän vuosittaiset palkkionsa (mukaan lukien bonukset) ja muut kannustinpalkkiot. Valiokuntaan kuuluu vähintään kolme jäsentä.

Vuonna 2012 palkitsemisvaliokunta kokoontui kuusi kertaa, ja jäsenten osallistumisaste oli 100 %.

3.5.2012 alkaen palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana toimii Matti Tikkakoski ja muina jäseninä Mikael Aro ja Jarmo Kilpelä.

Toimitusjohtaja

Yhtiön hallitus nimittää ja erottaa yhtiön toimitusjohtajan. Hallitus päättää toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdoista. Toimitusuhteen ehdot kirjataan kirjalliseen johtajasopimukseen. Altian toimitusjohtajana toimii oikeustieteiden kandidaatti Antti Pankakoski (s.1954).

Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön liiketoiminnan johtamisesta, ohjaamisesta ja valvonnasta. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenille tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi. Toimitusjohtaja valmistelee asioita hallituksen päätettäväksi, kehittää yhtiötä hallituksen antamien ohjeiden ja hallituksen kanssa sovittujen tavoitteiden mukaisesti ja varmistaa hallituksen päätösten asianmukaisen täytäntöönpanon. Toimitusjohtaja on myös vastuussa siitä, että yhtiö toimii kaikkien sovittujen sääntöjen ja lakien mukaisesti. Toimitusjohtaja ei ole hallituksen jäsen, mutta on läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää siellä puhevaltaa, ellei hallitus toisin pääätä yksittäisen käsiteltävän asian osalta.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluvat konsernin emoyhtiön toimitusjohtaja puheenjohtajana sekä hänelle raportoivat, hallituksen nimeämät talous- ja rahoitusjohtaja, Brands, Trading ja Industrial Services & Supply Chain -liiketoimintayksiköiden johtajat ja henkilöstöjohtaja.

Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti käsittelemään koko konsernia koskevia asioita. Johtoryhmä ei ole päätöksentekoaikoina, vaan se avustaa toimitusjohtajaa konsernin strategian toteuttamisessa ja

operatiivisessa johtamisessa. Johtoryhmän tehtävänä on johtaa ja tarkastella yhtiön liiketoiminnan avainalueita kokonaisuudessaan, mikä edellyttää kehitysprosessien, konserniperiaatteiden ja konsernimenetelmien suunnittelua, ja talousasioiden kehityksen ja konsernin toimintasuunnitelman seuranta.

Johtoryhmän kokoukset pidetään keskimäärin kerran kuukaudessa. Kokouksissa pidetään pöytäkirjaa kokouksissa käsiteltävistä asioista.

Tarkastustoiminta

Sisäinen tarkastus

Altialla ei ole omaa erillistä sisäisen tarkastuksen organisaatiota. Yhtiö hoitaa sisäiseen tarkastukseen liittyviä tehtäviä ostopalveluina KHT-tilintarkastusyhteisöltä.

Sisäinen tarkastus seuraa ja arvioi järjestelmien toimintaa sekä sisäisen valvonnan ja yhtiön taloushallinnon asianmukaisuutta ja tehokkuutta riippumattomalla tavalla. Se raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle, tilintarkastajalle ja hallituksen tarkastusvaliokunnalle.

Sisäisen tarkastuksen kohteet ja suunnitelma päätetään vuosittain tarkastusvaliokunnassa. Sisäistä tarkastusta ohjaa hallituksen hyväksymä sisäisen tarkastuksen toimintaohje.

Ulkoinen tarkastus

Yhtiöjärjestyksen mukaan Altialla on vähintään yksi ja enintään kaksi yhtiökokouksen valitsemaa tilintarkastajaa. Tilintarkastajan tulee olla KHT-tilintarkastaja tai KHT-yhteisö. Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa konsernin ja emoyhtiön tilinpäätös ja kirjanpito sekä emoyhtiön hallinto. Yhtiön tilintarkastaja antaa vuositilinpäätöksen yhteydessä osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen ja raportoi säännöllisesti havainnoistaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Altian tilintarkastajana toimii KHT-yhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Jari Härmälä. KPMG:lle vuonna 2012 suoritettut palkkiot varsinaisesta tilintarkastuksesta olivat 260 000 euroa. Lisäksi maksettiin konserniyhtiöiden muusta konsultoinnista yhteensä 485 000 euroa.

Taloudelliseen raportointiin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmät

Taloudelliseen raportointiin liittyvät sisäisen valvonnan järjestelmät

Valvontatoiminnot ovat ohjeistuksia, prosesseja ja neuvoja, jotka auttavat varmistamaan kaikkien toimintojen hallinnan. Ne auttavat varmistamaan, että kaikki riskit, jotka liittyvät yhtiön tavoitteiden saavuttamiseen, pystytään tunnistamaan ja estämään. Valvontatoimintoja suoritetaan konsernin kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnossa. Näissä valvontatoiminnoissa tietojärjestelmillä on keskeinen merkitys. Tietojärjestelmät ovat tehokkaan sisäisen valvonnan kannalta kriittisen tärkeitä, sillä monet valvontatoimenpiteet perustuvat tietotekniikkaan.

Tuloksia seurataan kuukausiraportoinnin avulla konsernin johtoryhmässä ja liiketoiminta-alueiden kuukausittaisissa liiketoimintakatsauksissa. Tämän lisäksi konsernin taloudellista tilannetta seurataan hallituksen kokouksissa. Tarkastusvaliokunta ja hallitus käyvät läpi osavuosikatsaukset ja tilinpäätöksen ennen niiden julkaisemista. Kuukausiraportoinnin seurannalla varmistetaan myös sisäisen valvonnan tehokkuus. Kukin liiketoiminta-alue vastaa oman liiketoimintansa valvonnan tehokkuudesta osana yleistä sisäistä valvontaa. Liiketoiminta-alue ja konsernin talousorganisaatio vastaavat taloudellisen raportoinnin prosessien arvioinnista. Arviointi pitää sisällään täsmäytyksiä ja analyyseja verrattuna budjetteihin ja arvioihin sekä erilaisiin taloudellisiin mittareihin.

Riskienhallintajärjestelmät

Riskienhallinta on toimintaa, jonka tavoitteena on tunnistaa ja arvioida merkittävämmät ulkoiset ja sisäiset epävarmuustekijät, jotka voivat uhata strategian toteutumista ja tavoitteiden saavuttamista. Altia-konsernin liiketoiminnassa merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät raaka-aineiden, erityisesti ohran hintakehitykseen. Taloudelliset riskit koostuvat valuuttariskistä, korkoriskistä, likviditeettiriskistä ja luottoriskeistä. Niiden varalta suojaudutaan konsernin riskienhallintapolitiikassa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Konsernin riskejä ja niiden hallintaperiaatteita on tarkemmin kuvattu konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa, kohdassa Rahoitusriskien hallintaperiaatteet. Kokonaisvaltaisiin strategiisiin, operatiivisiin, rahoitukseen sekä vaaratilanteisiin liittyvien riskien hallintajärjestelmän kehittämistä jatkettiin vuonna 2012. Tavoitteena on erityisesti operatiivisen toiminnan ja riskienhallinnan integroiminen, riskienhallintavalmennus sekä riskienhallintamittariston luominen. Erityinen paino on ennaltaehkäisevällä toiminnalla ja sen kehittämällä. Kriisitilanteissa toimimiseen sekä kriisiviestintään on valmistauduttu.

Altian liiketoiminta-alueet vastaavat toimintaansa liittyvistä riskeistä, niiden haittojen ennaltaehkäisemisestä ja riskeiltä suojautumiselta. Riskienhallinta on osa konsernin jokapäiväistä toimintaa sekä osa operatiivista suunnittelu- ja ohjausprosessia, jota johtaa konsernin taloustoiminto talous- ja rahoitusjohtajan johdolla. Riskienhallinta kartoittaa osana raportointi- ja suunnitteluprosessia liiketoiminta-alueiden riskit, joita arvioidaan niiden vaikutusten ja todennäköisyyden perusteella. Keskeisiä riskejä kuvataan ja analysoidaan tarkemmin. Edelleen määritellään toimenpiteet riskien hallitsemiseksi sekä näihin liittyvät tehtävät ja vastuut. Tunnistettuja riskejä pyritään mahdollisuuksien mukaan pienentämään tai siirtämään.

Riskienhallintatoiminta vastaa koko konsernin käsittävistä vakuutusohjelmista. Vakuutusten kattavuutta arvioidaan muun muassa toimipaikkojen riskikartoituksen yhteydessä.
